

Stukken betreffende de dijkbreuk tussen Huissen en Angeren op Kleefs grondgebied in december 1769 en het herstel daarvan.

Alsook de conventie met de Koning van Pruisen als hertog van Kleef, betreffende de overname van de Huissense dijk door het ambt Over-Betuwe, goedgekeurd d.d. 20 oktober 1770.

Inleiding

Vanaf de middeleeuwen werd de dijk in het Kleefse ambt Huissen onderhouden door de vertegenwoordigers van dat ambt. Voor de Over- en Neder-Betuwe was dat altijd een punt van grote zorg, omdat een dijkdoorbraak bij Huissen tot overstroming van de hele Betuwe en Tielerwaard zou kunnen leiden. De toestand werd nog nijpender, toen door het graven van het Pannerdens Kanaal in 1707 aanzienlijk meer water door de Neder-Rijn ging stromen. Al in 1725 waarschuwden Gelderse waarnemers voor de slechte staat van het dijkvak tussen Angeren en Huissen. Toch merkten ze al spoedig, dat er weinig meer gebeurde dan een ophoging van de dijk met mest en stro. Ook herhaalde waarschuwingen hadden geen effect. Tenslotte kwam de al vaak gevreesde doorbraak in de vroege morgen van 28 december 1769. Over een lengte van 160 meter brak de dijk door. Daarna kwamen een enorme internationale correspondentie en overleg op gang over het herstel en de noodzakelijke werkzaamheden in de toekomst. Voor Huissen waren de Pruisische koning Frederik II en zijn vertegenwoordigers in Kleef de onderhandelaars, aan Nederlandse kant waren er vele betrokken partijen. Het Ambt Over-Betuwe was een daarvan. Daarom werd er in 1770 in de vergaderingen van het ambt veelvuldig over herstel van de dijk en het toekomstig beheer gesproken. Tenslotte leidde dat alles tot een overeenkomst, waarbij de Huissense dijk door het Polderdistrict Over-Betuwe zou worden onderhouden. Dat was – 46 jaar vóór Huissen Nederlands werd – heel opmerkelijk.

Dr. Emile Smit

Transcriptie: *Drs. Gonny van Dijk, Rein van Berkel en Dr. Emile Smit*

Het vaak ambtelijke en formele taalgebruik uit de achttiende eeuw maakt het begrijpen van de tekst lastig. Daarom is aan het einde een verklarende woordenlijst toegevoegd.

Bron:

Regionaal Archief Rivierenland Tiel

1087 Archief van het Ambt en de Dijkstoel van Over-Betuwe, 1427-1838 (1855)

11 Verbalen 1764-1781

Vergadering van Heeren Amptman en Ridderschap des Ampts Overbetuwe, mitsgaders Ge-committeerdens der Steeden Nijmegen en Arnhem, gehouden na voorgaande verschrijvinge tot Elden in het Swaantje den 3de Februarij

1700 en seventigh.

Præsentes.

Den Heere Amptman O. F. Grave van
Lijnden, Heere van Nederhemert en de Voorst.

Den Heer L.T. Baron Hacfort tot Oosterholt.

Den Heere J.B. Baron van Bommel tot
Doornenburg.

Den Heere A.H.D. Baron van Nijven-
heim tot den Musschenberg.

2. Den Heere Ch. Baron van Bronckhorst.

1. Den Heere J.P. Baron Speijart de
Woerde tot Andelst.

Den Heere G.C. Baron van Nijvenheijm.

Uijt de stad Nijmegen.

De Heeren Burgermeesteren J. De
Beijer en H.W. van Grootenraey, met
en neffens den Heer Heijmraad J.N. De Broun.

Uijt de stad Arnhem.

De Heeren Burgermeesteren P. van
Hamel, D.D. Bongart en H.W. van
Ruiven.

Welged. Heere Amptman de præsente
Leeden van de Ridderschap en Steeden
Gesanten voor haare Tijdige Compari-
tie bedankt hebbende, heeft voorge-
dragen, de Redenen deeser vergaderinge
te sijn, als bij de Brieven van ver-
schrijvinge vermeld staat, namentlijk:
Dat, den Dijck, tusschen Huissen
en Angeren op het Cleefsche Territoir
gelegen, in de Nagt tusschen den
27ste en 28ste December des gepasseerden
jaars 1769 doorgebrooken sijnde, sijn Hoogwelgeb.
reeds op den 10de *Jannuarij* deeses jaars, conform
de Retroacta deeses Ampts, aan Dijck Graaf
en Heijmraaden des Ampts Huissen hadde
geschreven, en Haar Ed. /: onder en met
Betuiginge van met 't uijtterste Leedweesen
den voors. Doorbraak van haaren Dijck,
waar door niet alleen het Ampt van Over-
en Nederbetuwe, maar ook het geheele
beneden District tot aan de stad Gorcum
toe was geinundeert geworden en groote
Ongelukken en Rampen waren veroorzaakt
vernoomen te hebben :/ vriend nabuurlijk
versogt, dat Haar Ed., vermits men on-

derrigt was, dat het water van Tijd tot Tijd begon weg te sacken en de Landen wederom bloot raakten, ten eersten soodane schikkingen geliefden te maaken, dat die gescheurde Openinge

Kaartbron: Gelders Archief - kaartenverzameling 0003-1015

ten spoedigsten mogte bevangen en beringt worden, ten eijnde het Ampt van Overbetuwe en vorders het geheele beneden District neffens de Domainen van sijne Hoogheid den Heere Prince van Orange en Nassau, Erff Stadhoudet Captain Generaal en Admiraal deeser vereenigde Nederlanden voor verdere Inundatien en totalen Ruin werden geseecureert en beveijligt; Dat den 20ste des gepasseerden maands Januarij, des Avonds Circa 7 uuren, Rescriptie van voorn. Dijck Graaff en Heijmraaden des Ampts Huissen, geteekent den 17de daar bevoorens, in gekoomen sijnde, houdende, dat den

doorgebrooken Dijk hier voorgem.,
niet onder het Ressort van haare
schouw sorteerde, maar de stad van
Huissen was aangaande, en dat dus
buijten staat waren, om aan

Overstrooming van den Rhijndijk in't Jaar MDCCCLXX.

sijn Hoogwelgeb. versoek in deesen te kunnen
voldoen, maar dat sig daar over bij de magis-
traat van Huissen soude gelieven te adres-
seeren, sijn Hoogwelged. niet ledig hadde
gestaan, om 's anderen daags, namentlijk
den 21ste Januarij aan de magistraat
der stad Huissen te schrijven, en bij deselve
met insertie van voorgem. missive, aan
Dijk Graaff en Heijmraaden des Ampts
Huissen geschreven, met de daar op in-
gekoome Rescriptie, het bovengem. Vriend-
nabuurlijk Versoek te reitereren, met
Bijvoeging, dat sijn Hoog Welgeb. geensints
twijffelde, off Haar Ed. souden aan dit sijn bil-
lijk en allernoodsaakelijkst versoek

sonder eenige de minste Bedenkinge wel willen defereren, voorts tot sijn Hoog Edelgeb. Geruststellinge ten spoedigsten rescribereen. Dat, offschon sijn Hoogstgeb. nu verwacht hadde, dat hier op eene voldoende Rescriptie soude hebben bekoomen, het egter sulx was, dat de magistraats Persoonen der stad Huissen op den 22ste Jannuarij laastleden hadden gerescribeert, dat wel wenschten in staat te mogen sijn, om aan sijn Hoogwelgeb. na genoeg te kunnen antwoorden, maar dat, tewijl de magistraten der steeden van den Lande van Cleeff onder de Hoogloffelijke Krijgs- en Domainen Camer stonden, en over alle Dijcken door sijn Koninglijke Majesteit een Over-Dijck Inspecteur aangestelt was, sonder wiens goedvinden en Approbatie niets van Belang aan de Dijcken konde uijtgevoert worden, en die ook reeds den Doorbraak besigtigt hadde, sig oversulx voor de hand nergens toe konden declareren, maar in desen positive Ordres van Cleve moesten verwagten, dog dat inmiddels niet soudan manqueren, om sijn Hoogwelgeb. missive aan de Koningl. Krijgs en Domainen Camer in te senden;

Dat egter seer twijffelden, dat deesen Doorbraak voor eerst soude beringt off ten vollen herstelt worden, en wel soo lange de Dorpen van Herwen en Aarth souden onbedijkt blijven, te meer, terwijl het notoir en buiten alle Tegenspraak was, dat door de Gesteldheid der Rivier daar ter Plaatse, soo wel den tegenswoordigen, als ook de twee in de Lijmers geschiede Doorbraaken veroorzaakt waren, en dus den Oorspronk daar van, alleen door de versuiming van de Gelderse Ingesetenen met een volkoomen fundament te statuereen was;

Dat sijn Hoogwelgeb. in qualiteit als Dijck Graaff van all het geent voors. reeds op den 1sten Febr. laastleden aan den Dijckstoel deeses Ampts hadde Communicatie gegeven, en bij den Dijckstoel, nae alvorens den Heere Dijck Graaff voor desselfs in deesen genooemene moeijte en goede voorsorge en

Attentie voor den Ampte bedankt te hebben, mitsgaders onder Approbatie van het gene in deesen door den Heere Amptman was gedaan en geschikt, was geresolveert, om van Haar Hoog-Welgeb. Wel Ed. en weerde gehoudene Deliberatie en Resolutie aan deese Ampts vergaderinge Verslag te doen, voorts daar over Haar Hoogwelgeb. Wel Ed. en Agtb. Approbatie te versoeken met verdere Authorisatie op den Hoogad. Wel Ed. en weerden Dijckstoel, om in deesen verder te doen en te handelen, het gene tot het Beste van den Ampte in deese omstandigheeden souden oordeelen en resolveeren te behooren;

Alwaaromme sijn Hooged. oversulx bij deesen was versoekende, dat Haar Hoog Welgeb. Wel.Ed. en Achtb. de voors. Dijckstoels Resolutie mogten gelieven te approbeeren, en in deesen soodanig te resolveeren, als ten meesten Diens- te van den Ampte, tot voorkoominge van verdere Ruine sullen oordeelen en ver- meenen te behooren.

Waar op gedelibereert sijnde, hebben Haar Hooged. Wel Ed. en Agtbr., na die Heeren van den Dijckstoel in het generaal en den Heere Amptman in het bijzonder voor derselver in desen aangewende voorsorge en gedaane goede voorsieninge bedankt te hebben, goed gevonden, te approbeeren al het gene in desen door den Heere Amptman neffens den Dijckstoel is gedaan en verrigt, en wijders verstaan den Dijckstoel deeses Ampts te versoeken en te autoriseeren, gelijk geschied mits desen, om in deese Calamiteuse omstandigheeden, waarin dit Ampt neffens de verdere beneden Ampten en Districten sig is bevindende, het sij in het bijzondere, het sij met Concurrentie van die onder gelegene Ampten en beneden Districten, off met die van Huissen, Cleef off anderen, soodane efficacieuse middelen te beraamen en vast te stellen, als tot voorkoominge van verdere Inundatien en Calamiteiten voorts tot Herstellinge van den gescheurden Doorbraak in den Dijck tot Huissen met den Aankleven van dien sullen oor-

deelen en goedvinden te behooren, ten dien einde des noods die daar toevereischt wordende Penningen te negotieren, daar voor Obligatien in Forma te passeeren en het Ampt van Overbetuwe te verbinden, voorts van die Penningen met de vereischte Attentie en spaarsaamheid in deese sorgelijke Omstandigheden het noodige Gebruik te maaken.

Vergadering van Heeren Amptman en Ridderschap des Ampts Overbetuwe, mitsgaders Gecomms [Gecommitteerdens] der Steeden Nijmegen en Arnhem, gehouden tot Elst in 't Amptshuijs den 28sten Junij 1700 seventigh.

Presentes.

Den Heere Amptman O.F. Grave van Lijnden.
Den Heere A.W.D. van Hugenpoth tot Aarth.
Den Heere A, van Lijnden tot Ressen.
Den Heere F.S.C. van Randwijck.
Den Heere J.A. van Bemmell.
Den Heere C.F. van Hacfort tot Oosterholt.
Den Heere J.B. van Bemmell.
Den Heere A.H.D. van Nijvenheim tot den Musschenberg.
Den Heere J.P. Speijart de Woerden tot Andelst.
Den Heere A. van Bronckhorst.
Den Heere R.F. van Bijland.
Den Heere J.N.S. van Lijnden van Blitterswijck.
Den Heere S.W. van Randwijck.
Den Heere G.C. van Nijvenheim.
Den Heere W.C.H. van Quadt tot Wijckradt.
voor den Hooged. Heer W.C.H. van Quadt tot Wijckradt, soo wanneer mede op de eerste Ridderschaps vergadering met desselfs Deductie aan het Reglement van Admissie komt te voldoen.
Wien volgens den Hooged. Heer W.C.H. van Quadt tot Wijckradt, aan Standen van den Heere Amptman den gewoonelijken eed afgelegd hebbende, aanstonds heeft sessie genoomen.

De Heeren van de Ridderschap en Steeden Gesanten te samen vergadert sijnde, heeft welgem. Heere Amptman aan de vergaderinge een ampel Detail en Verhaal gedaan van al 't gene door sijn Hooged. en verdere Heeren *Gecommitteerdens* uijt den Dijkstoel

deeses Ampts tot de saake, rakende den doorgebrooken Dijk tot Huissen, sedert haare Commissie tot hier aan toe was verrigt en gedaan geworden, en ten dien eijnde verder door den Landschrijver doen verlesen het verbaal van de Dijkstoels vergadering, gehouden binnen Nijmegen den 1^{en} Maij 1770, met alle de stucken daar toe relatief en den verbale geinsereert sijnde.

Waar tegen den Hooged. Heer A.H.D. van Nieuwkerken genaamt Nijvenheim tot den Musschenberg, ingevolge Reserve, heeft overgegeeven een schriftelijk Advijs.

'T welk mede verlesen en ten Dijcks Signate geinsereert sijnde, hebben de Heeren *Gecommitteerdens* gereserveert.

Dan heeft den Hooged. Heere Amptman doen verlesen eene Missive van de Heeren Gedeputeerde Staaten des Quartiers van Nijmegen de dato 5de Maij 1770 over de Costen, gevallen wegens het repareren van den geheelen Somerdam, sluijtende den geheelen Pannerdensen, Angerschen en Huissenschen Buijtenpolder, beginnende aan de Peppelgraaf en eijndigende aan de Malburgse Sluijs.

Vide die missive geregistreert in 't Dijcksignaat.

En wijders voorgedragen:

Dat sijn Hooged. het goedvinden van sijne Doorlugtigste Hoogheid den Heere Erff Stadhouder over de Contributien in deese Costen hadde doen inneemen, off namentlijk sijne Hoogheid, als Heer van Buuren, Cuijlenburg en Acquoij mede in deese Costen soude gelieven te contribueeren, en dat sijn Hooged. daar op hadde ontfangen het Declaratoir van Hoogstgem. sijn Hoogheid *Gecommitteerdens* de Heeren Bömer en Ardosch de dato 16. Maij 1770, het welk sijn Hooged. al mede heeft doen verlesen

Vide dit Declaratoir almede ten Dijcksignate geregistreert.

Dat sijn Hooged. vertrouwde, dat Haar Hooged. Weled. en Achtbre uijt Lectuure van dit alles soude sijn gebleeken, dat door sijn Hooged. in 't particulier en de Heeren *Gecommitteerdens* samelijk in deesen alle Oplettenheid, Voorsigtigheid en Assiduiteit was geëmploijeert geworden, en dat deese voor den Ampte en verdere beneden Polders soo hoog noodige en aller wenschelijkste saake, niet tegenstaande soo meenigvuldige Difficulteiten en mogelijkheden, in soo verre was tot Consistentie gebragt, dat men dagelijx de Appro-

batie van sijn Koningl. *Majesteit* van Pruissen was te Gemoed siende, gelijk sulx uijt de missive, door den Heere Gesante van Thulemeijer aan sijn Hooged. geschreven uijt 's Hage den met het bijgevoegde Copijelijke Rescript van sijn koningl. *Majesteit* van Pruissen niet ondeugdelijk was op te maaken; welk een en ander sijn Hooged. al mede heeft doen verlesen, luidende het Copijelijk Rescript als volgt:

Copia „ Unsern etc. In verfolg Unserer aller gnädigsten
„ Verfügung v. 29sten m.p. communicieren
„ Wir Euch hierneben Copeijh was unser Ge-
„ sandte von Thulemeier im Haag wegen der,
„ in Ansehung des Huijsenschen Deichs,
„ getroffenen Convention unter dem 1 ten hujus abermahls
„ einberichtet hat. Und da nur noch der eintzige
„ Punct wegen der gemeinschaffth: mit dem dissei-
„ tigen Wasser Bau-Departement zu exercirenden
„ Direction und Cognition über die disseitige
„ Deichtpflichtige Unterthanen zu reguliren übrig
„ ist, so habt Ihr, mit vorbehalt dessen, vorläufftig
„ die jenige Maass regulen mit dem Geldrischen Deich-
„ stuhl zu Ober Betuwe, zu concertiren, welche
„ sonst der geschlossenen Convention gemäss sind
„ und in ansehung des Huijsenschen Deiches, und
„ der des halben vorzunehmenden Deich arbeit,
„ umgesäumt zu realisiren, übrigens aber ein-
„ gangs bemeldtes Rescript vom 29ten m.p. ge-
„ nau zu befolgen. Sind etc. Berlin den 10ten
in pede stond „Junii 1770.

An
die Clevische Krieges und Domainen Cammer.

Dat sijn Hooged. oversulx mede was vertrouwen-
de, dat Haar Hooged. Weled, en Achtb. ten
eijnde die saak, na ingekoome voorgem. Ap-
probatie van sijn Koningl. *Majesteit*, sonder
eenig verder Dilaj tot haar volleedig en
finaal Beslag soude konnen gebragt
worden, all 't gene in deesen bereeds was gedaan,
volkoomen souden gelieven te approbeeren, en wel-
gem. Heeren Gekommitteerdens te autoriseeren, om den
Omslag mede te doen over deesen Ampte en Sa-
mentelijke geinteresseerde Polders van sulke
penningen, welke tot het repareren van den
hier voorgem. Somerdam met den aankleven
van dien sijn geimpendeert geworden; met ver-
dere Authorisatie, om in deesen all 't verdere
te doen en te verrigten, het gene nog mogte te

doen en te verrigten sijn, niets van allen uijt-
gesondert off gereserveert, tot dat deese saak
volkoomen geperfecteert en affgemaakt
sal sijn.

Waar op gedelibereert sijnde, hebben Haar
Hoogwelgeb. WelEd. en Agtbre, welgem. Heeren
Gecommitteerdens voor haare genoomene moeijte
in desen, en mede voor de gedaene Ouverture
van saaken bedankt, soo als Haar Hoog-
welgeb. en Agtb. bedankt worden
bij deesen, en is wijders goedgevonden
al nog ten allen Overvloede te approbeeren en te ra-
tificceeren, gelijk geapprobeert en geratificeert
word bij deesen, in het generaal al het gene
door meer welgemelde Heeren uit Kragt van de
Commissie en Authorisatie bij Resolutie van den
3 febr. deses jaars op Haar verleent in deese
voor den Ampte van Overbetuwe seer importante
saake bereids is gedaan geworden, en speciaal soo-
dane Conventie als door haar met de Gecommit-
teerdens uit de Krijgs en Domain Camer van Cleve
aan Boordt van 's Landsjagt tot Nijmegen
op den 9^{den} April deses jaars is ingegaan, gesloo-
ten en getekent geworden; voorts mede alle
het gene door den Heere Amptman in 't bij-
sonder nae ingenomene Consideratien en goed-
vinden van sijne Doorl. Hoogheid den Heere
Prince van Orange en Nassau als Erfstadhou-
der deser Provintie, en als Heere over veele
Domainen Hoogst denselven in den Boeken
der geïnteresseerde Polderen competerende,
met de Heeren Boemer en Ardesch, als
door sijn Doorl. Hoogheit uit den Raad
over Hoogst desselfs Domainen gecommitteert,
wegens het geheele Beloop deeser saake bevoor-
rens op den 26ste maart was geconcerteert ge-
worden, onder andere met Betrekking tot het geen
weer Hooggedagte Sijne Hoogheids Domainen
Buuren, Cuilenburg en Acquoj, soo wel als
dese Ampte van Overbetuwe nevens die van
Nederbetuwe, Thiel- en Bommelerweerden
met de daar onder gehoorende Heerlijkheden
en Districten tot Herstellinge van den
Huissense Dijck, en om die tot eene bequaeme
Hoogte te brengen voor het tegenswoordige
mergen mergentaalswijse mede souden con-
tribueeren, met dat vooruitsigt, dat sulx
insgelijx door de Heerlijkheden Asperen,
Heuclum en Spijk op deselfde wijze soude
worden gedaan.

En laastelijk mede de Aanstelling van den Heer en Mr. Johan Schrassert binnen Arnhem tot den Ontfangst van de penningen soo door deesen Ampte, als door de Landen na beneden gelegen ten voors. einde te fourneeren volgens de Instructie deswegens voor denselven geconcipieert en beraamt, met authorisatie op den Landsr. , om die ten Name van Amptman en Ridderschappen mitsgaders *Gecommitteerdens* der steeden Nijmegen en Arnhem te depecheren en te extraderen.

Dat wijders bij Haar Hoogwelgeb. WelEd. en Agtbre in eene serieuze Overweginge is genoomen, hoe dat door den onvermoeijden ijver en Attentie van welgem. Heeren Gecommitteerdens de saaken in deesen tot welsijn van dit Ampt, en mede van seer veel Considerabele Landen en Districten nae beneden gelegen, tot dus verre was gevordert geworden, en dat de uiterste noodzakelijkheid vereijste, dat deselve op het spoedigste en sonder het minste Tijd versuijm ter uitvoer worde gebragt, is vorder goedgevonden en verstaan, om onvermindert de Commissie en Authorisatie, bereeds op meerer welgemelde Gecommitteerdens verleent, Haar Hoogwelgeb. WelEd. en Agtb. bij desen te versoeken, te committeeren en te authoriseeren, gelijk versogt, gecommitteert en geauthoriseert worden bij deesen, om deese saak, die voor het Ampt van 't uiterste Aanbelang is, ten einde te brengen op de Gronden daar toe bereeds gelegd en mede op alle soodane andere, als ten meesten voordeele van den Ampte sullen noodig en dienstig oordeelen, daar toe bij desen aan welgem. Heeren Gecommitteerdens gevende soodane breedvoerige magt, als in de uitgestrekste sin hier toe aan deselve soude kunnen gegeven en verleent worden, speciaal mede, om nae Examinatie en bevind van den staat van de Cassa deeses Ampts eene toereikende summa van penningen tot Voldoening van desselfs Amptsquota in de te doene Onkosten tot Herstelling van den Huissense Dijck met den Aankleven van den te negotieren, en de vereischte Obligatien in Comuni forma te depecheren, en aan de houders van deselve uit te geven, met Belofte van alle het gene door meergem. Heeren in deesen sal worden gedaan van nu af aan te houden voor

geapprobeert en geratificeert, soo als het selve nu en als dan voor geapprobeert en geratificeert word gehouden bij deesen; met verdere Authorisatie, om het aandeel van het gene dit Ampt in de Contributie der Costen, gevallen over het repareren van den Soomerdam, beginnende aan de Peppelgraaf en eindigende aan de Malburgse Sluijs, komt te verschulden, mede in Omslag te brengen, daar toe de noodige penn. voor den Ampte vergelijx te negoticeeren en daar voor 't Ampt voor desselfs aandeel te verhiypothequeren.

Waar tegens den Heer A.H.D. van Nijvenheim tot den Musschenberg sijne Aantekening heeft gereserveert, makende het Poinct, dat den Huissenschen Dijck sal sijn en blijven onder de schouw der ses Ampts, soo als bij den 6de en 7de Art. der gemaakte Conventie vermeld staat, als mede die Heeren J.N.S van Lijnden van Blitterswijck en S.W. Grave van Randwijck, relatief tot de Aanstelling van de Hr. Schrassert wegens het Beswaar van een procent, voor de quota van 't Ampt van Overbetuwe.

Verders is genoomen de volgende Resolutie:

Eenige Heeren van de Ridderschap des Ampts Overbetuwe onder 't verlesen der Conventie, dewelke op den 9de April deeses jaars 1770 aan sijde van de Heeren *Gecommitteerdens* uijt den Hoogen Dijckstoel deses Ampts ter eenre, en die Welgeb. Heeren Geheijme Krijgs- en Domain Raaden des Hertogdoms Cleve ter andere sijde wegens het overneemen van den Huissenschen Dijck met den Aankleven van dien is geslooten, nopens den 6. en 7. Art. der gem. Conventie in Consideratie genoomen hebbende, dat daar bij wel is gestipuleert, dat dien Huissenschen Dijck in 't vervolg, na dat in eenen goeden staat en order na behooren gerepareert, verhoogt en verswaart soude sijn, door de Huissensche Dijckgeslaagdens in een goede Order soude worden onderhouden etc, etc, etc breeder bij die Articulen vermeld.

Dat het egter bij mogelijkheid soude kunnen gebeuren, dat bij een extraordinair hoog water, IJs-karinge en Opstoppinge der Rivier off ander Ongeval, dien Dijck wederom soude kunnen gescheurt en gebrooken worden, en dat bij de Declaratien van de *respective* Ampten van Nederbetuwe en

Thielerweerd, de Domainen van sijn Hoogheid en verdere beneden Districten niet gementioneert staat, dat gem. Districten in soo een ongelukkig Geval en het weder opmaaken van soodane Doorbraak Mergentaalgewijse wederom mede sullen contribueeren.

Dat oversulx soude kunnen begreepen worden, dat die Last van alle die alsdan te impenderene immense Costen enkelt en alleen soude sijn en blijven tot nadeel en Beswaar van den Ampte van Overbetuwe.

Soo hebben Haar Hoogeb. Weled. en Achtb. goed gevonden en verstaan, gelijk goed vinden en verstaan bij deesen, den Heer Amptman te versoeken, soo en als sijn Hooged. versogt word kragt en mits deesen, om bij sijne Hoogheid den Heere Prince van Orange en Nassau, Erfstadhouder der vereenigde Nederlanden, de noodige Representatien te willen doen, dat sijn Hoogheid mogte goedvinden en verstaan, dat in soodanig geval van een Doorbraak, Hoogst desselfs Domainen in het herstellen van dien Mergentaalsgewijse wederom mede sullen Contribueeren, als mede, dat Hoogstgem. sijne Hoogheid door Hoogstdesselfs Intercessie bij de andere Polders, Ampten en Districten het daar heenen gelieve te dirigeeren, dat deselve alsdan soo als tegenswoordig in soodane Herstellinge Mergentaalsgewijse insgelijks wederom mede sullen lasten.

Extraordinaire Ampts vergaderinge, gehouden tot Elst in het Amptshuijs den 26. Julij 1700 en seventigh.

Præsentes.

Den Heere Amptman O.F. Grave van Lijnden.

Den Heere A. van Lijnden tot Ressen.

Den Heere F.S.C. van Randwijck.

Den Heere J.A. van Bommell.

Den Heere C.F. van Hacfort tot Oosterholt.

Den Heere J. B. van Bommell.

Den Heere A.H. D. van Nijvenheim tot den Musschenberg.

Den Heer J.P.Speijart de Woerden tot Andelst.

Den Heere Ch. van Bronckhorst.

Den Heere J.N.S. van Lijnden van Blitterswijck.

Den Heere G.C. van Nijvenheim.

Wegens de stad Nijmegen.
De Heeren Borgermin J. De Beijer en HW.
van Grootenrach, met en neffens den Heere
Heere Heijmraad J.M. De Broun.

wegens de stad Arnhem.

De Heeren Borgermeesteren van der Hoop,
D.D. Bongart en H. W. van Ruijven.
Weled. Heer Amptman de præsentē Leeden
van de Ridderschap en Steede Gesanten voor haare
tijdige Comparities bedankt hebbende, heeft
ter vergaderinge voorgedragen, dat met en be-
neffens de Heeren mede gecommiteerdens Hoogheem-
raaden tot de saaken, concernerende den
Huissensche Dijck. sig wel hadde geflat-
teert, dat de conventie, met de Heeren Ge-
commiteerdens uijt de Krijgs- en Domain
Camer van Cleve wegens het repareren en
overneemen van den voorschreve Dijck met den
Aankleven van dien op den 9de April deeses
jaars gesloten en op den 28ste van de ge-
passeerde maand Junij door deesen Ampte
in alle Leeden en Deelen geapprobeert en
geratificeert, het selve mede door welgem.
Crijgs- en Domain Camer soude sijn gedaan geworden;
Edog dat sig naderhand aan de Cleefsche sijde omtrent
het verstand van den 4de, 5de, 6de en 7de Art. van
het geconvenieerde eenige Bedenking en Twijfel-
agtigheeden hadden opgedaan en van die Con-
sideratie waren geoordeelt geworden, dat voor
de finale Ratificatie van deese Conventie nader
souden behooren geëluceert, geïntepreteert
en geredresseert te worden;
Dat sijn Hooged. en de mede Heeren Gecommit-
teerde Hoogheemraaden het een en andere in
Beweginge hadden genoomen en vervolgens
in eene Conferentie met de Gecommitteerdens
uijt de Crijgs- en Domain Camer van Cleve
daar over gehouden het selve op deese wijze
hadden geconcerteert en tot wedersijds Genoe-
gen hadden gereguleert.

Vide dit geconcerteerde en gereguleerde
geregistreert in 't Dijcksignaat sub
dato 27ste Julij 1770 als wanneer
het selve getekent is.

Dat zijn HoogEd. en deselfs mede Gecommitteerdens niet hadden willen afwesen, dit nadere geconvenieerde, schoon alleen die ronde tot Elucidatie en Interpretatie van de hier bovengem.

Conventie ter kennis van Haar Hooged. en WelEd. en Agtb. te brengen, om met derselver goedvinden vereert te worden.

Waarop gedelibereert zijnde hebben Haar Hooged. WelEd. en Agtbre, den Heere Amptman en de mede gecommiteerde Hoog Heemraaden voor haare genoemene moeite in deesen bedankt, en is wijders goedgevonden en verstaan het geconvenieerde met de Heeren Gecommitteerdens. uijt de Krijgs- en Domain Camer van Cleve tot nadere Elucidatie en Interpretatie van de Conventie op den 9de April deeses jaars over het repareren en overneemen van den Huissens Dijk aangegaan, in alle Deelen te approbeeren en ratificeeren, gelijk geapprobeert en geratificeert word bij desen, en mede alnog te inhoreren soodane Authorisatie en de breedvoerige magt als aan zijn Hooged. en welgem. Heeren Gecomm. Hoogheemraaden ter deeser saake bij Resolutie van den 28ste Junij deeses jaars is gegeven en verleent geworden. Verders heeft Welged. Heere Amptman aan Haar Hooged. WelEd. en Agtbre bekend gemaakt, dat ingevolge Commissie, den 25ste Junij deeses jaars door Haar Hooged. WelEd. en Agtbre, op zijn Hooged. en die Hooged. Heeren F.S.C. Baron van Randwijck en H.H. De Baron van Nijvenheim tot den Musschenberg uijt de Ridderschap, mitsgaders die WelEd. en Agtbre Heeren J.M. De Broun en D.D. Bongart uijt de steeden Nijmegen en Arnhem verleent, om op instantelijk versoek van den Landsr. deeses Ampts aff te hooren desselfs Reekening, en hem te dechargeren van sijne verantwoording over den Ontfangst en Uijtgaav van soodane twee Ordonnantien de ene ad 1000 Gln. en de andere ad 800 Guldens, door zijn Hooged. ten Tijde van de Inundation, gecasseert door den Doorbraak des Dijcks tot Huissen, op den Ontfanger deeses Ampts geslagen omme Victualien en andere Behoefkens aan de noodlijdende uijt te deelen, op den 12de Julij deeses jaars sig daar van hadden geacquiteert, en den Landsheer van alle verantwoording en desselfs Rekening van Ontfangst en Uijtgabe gedechargeert, voorts voor sijne genoemene moeite bedankt,

al hebbende bevonden, alles door denselven met de uijterste Ordre en Oplettenheid gedaan te sijn, hebbende desselfs uijtdeelingen samentlijk met Recipissen en quittantien geverifieert, soo en als sulx mede boven en behalven dat uijt eene door sijn WelEd. opgemaakte en geproduceerde accurate Tabel met een Opslag van een Oog hadde konnen worden nagegaan.

Waar op Haar Hooged. WelEd. en Achtbre, na alvorens den Heere Amptman voor desselfs gegevene Communicatie bedankt te hebben, alsmede, 't gene door de Heeren Gecomms. is worden gedaan en verrigt aggreëerende en appoberende, den Landsheer voor desselfs aangewende veele moeijten hebben bedankt en van desselfs verantwoording gedechargeert.

Wijders is door meer hoog gedagte Heere Amptman ter vergaderinge voorgedragen, dat den Holthuiser Dijck in den laatst gepasseerde winter door het hooge water soodanig was verswakt en op sommige Plaatsen versonken, dat denselven, tot vookoominge van verdere Gevaaren en te vreesene Doorbraak bij hoog water, ijskaringe als anders diende verlegt en een eijnd nieuwen Dijcks gemaakt te worden, boven en behalven het repareren, opmaaken en uijt vullen der verdere Affplassingen en uijtgedrevene Laagtens.

Dat sijn Hooged. vermits dit een werk van Consideratie soude sijn, hadde noodig geoordeelt, het selve ter kennisse van Haar Hoogwelg. WelEd. en Achtbre te moeten brengen, ten eijnde Haar Hooged. WelEd. en Agtbre, daar omtrent mogten gelieven te resolveeren, als tot vookoominge, en Geruststellinge van soodane periculeuse Omstandigheeden sullen oordeelen en vermeerren te behooren:

Waar op gedelibereert sijnde, hebben Haar Hoogwelgeb, WelEd. en Achtbre den hoogen Dijckstoel deeses Ampts versogt en geauthoriseert, soo en als versogt en geauthoriseert word bij deesen, om door een sig des verstaande en kundigen werkbaas hier van een Besteck te laten formeeren, en na examinatie van dien dit werk in 't openbaar aan den minst aanneemenden te besteeden en te verdingen, met verdere Authorisatie, om die Anneemspenn. door de noodige Ordonnantien, op den Ontfanger deeses Ampts te

slagen, te doen betaalen, en des noods de daar toe vereischt wordende penningen tot Laste van 't Ampt te negotieeren, en daar van Obligatien in Communi forma uijt te geven.

Eindelijk is op gedaane Propositie van den Heere Amptman goedgevonden en verstaan, dat den Ontfanger deeses Ampts van alle Capitalen, dewelke tot Lasten deeses Ampts in 't vervolg sullen genegotieert worden, voor desselfs moeijten als anders sal genieten thien *stuivers* van ijder hondert Gulden, sonder meer, soo nogthans, dat desselve door de Beleggers dier Capitaalen sullen moeten betaalt en voldaan worden.

Verklarende woordenlijst

Actum signatum ut supra	akte als boven, zelfde datum
aggreren	verzamelen, samenvoegen
Amptman	bestuurder van een gebied namens de hertog
Approbatie	goedkeuring
Assidueit	volharding
Cognition	kennis verwerking door waarneming
Comparitie	bijeenkomst voor het gerecht voor meer inlichtingen
comptoir	kantoor
concipieren	opstellen
consernerende	aangaande, betreffende
conserteren	goedkeuren, toestemmen
Considerabel	aanzienlijke, flinke
Consideratie	overweging
contribueren	bijdragen
Deductie	afgeleide uitspraken
defereren	opdragen, overlaten aan
Deliberatie	overleg
depecheren	afvaardigen
dijkgeslaagde	verplicht een deel van de dijk te onderhouden
Dilaj	uitstel
Dispositie	beschikking
Efficacius	doeltreffend
elucidatie	verklaring
eodem	op dezelfde dag
Et præstitit Juramentum	En de eed afgelegd
Exigentie	behoefte, vordering
extraderen	overhandigen
fourneren	zijn bijdragen betalen
Gecommitteerden	gevolmachtigden
geconvenieerde	gangbaarheid
geëlucideerd	verklaard

geimpendeert	aanwenden
geinundeert	onder water gezet
gerenvooijeert	verwezen
Heijmraaden	heemraad lid dagelijks bestuur waterschap
ijskaringe	ijsgang, kruien van ijs
impenderen	aanwenden
insertie	invoeging
Intersessie	tussenkoms
manqueren	ontbreken, te kort komen
Mergen	oudnederlandse oppervlakte maat
Mergentaals wijze	per morgen verdeeld
Missive	ambtelijk schrijven
negotieren	onderhandelen
Obligatien	schuldbrief
periculeus	gevaarlijk, hachelijk
recipissen	schuldbrieven
redresseren	herstellen
reitereren	herhalen
Representatie	voorstelling, beeltenis
rescriptie	terugschrijving
resolveren	oplossen
stipuleren	bepalen, bedingen
Retroacta	archiefstukken van vroegere datum
Ridderschap	vereniging van edelen van een gewest
Territoir	grondgebied
victualien	levensmiddelen